

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 15 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni . . . . . 4 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraă 30 fil.
a doua- și a treia-oraă 20 fil.

Criză.

Suntem în plină criză. Cu alte cuvinte țara a ajuns iarăși fără de cărmaci, deoarece-ce ministerul de până acum și-a dat mulțumita. Primul ministru Wekerle, groful Apponyi, Vázsonyi și toată ceata gureșilor conducători de până ieri, se coboară din scaunele lor înalte, pentru-ca să facă loc altor oameni mai dibaci și mai sinceri.

Noi, românii din țara ungurească, n'avem să vărsăm nici o lacrimă pe urma acestui minister. Știe doar toată lumea cât zgomot a venit înainte de asta cu un an, cum trîmbitaseră în largul țării, că ei au să aducă înviri democratice, adică pe placul poporului și câte batjocuri puneau pe capul grofului Tisza, despre care ziceau că a domnit numai cu ajutorul pumnului. Atunci purtau în frunte un steag, pe care era înscris dreptul votului universal pentru toți și în deosebi pentru ostașii, cari au apărat țara cu piepturile lor de eroi.

Dar ne-am înșelat. Făgăduințele mari au rămas vorbe goale în gura unor bărbați, cari căutaseră puterea pentru sine și nu binele păturilor largi. Votul universal se făcu o vorbă de clacă, de care și ei doriau să se scape într'un chip oarecare. Planul de lege alui Vázsonyi nu mai împărtașea cu drept de vot pe toți cari s'au luptat pe câmpul de luptă, ci numai pe aceia, cari știu să scrie și să cetească, cu toate că-e cunoscut, că și soldați necărturari și-au câștigat „crucea lui Carol.” Am tăcut însă și ne-am zis: ei bine, cel puțin o să învețe și oamenii noștri a scrie și a ceti, se vor lumina și ei în preajma acestei legi menite să verse nouă viață în toți fii scumpei noastre patrii. Dar în timpul din urmă guvernul s'a schimbat și mai mult în ceea-ce privește dreptul votului universal. Într'un comunicat mai proaspăt spusese oarșan, că planul de lege alui Vázsonyi se va schimba în așa chip, că peste câți-va ani, numai aceia vor avea drept de vot, cari au isprăvit patru clase populare și după legea lui Apponyi

pot scrie și să vorbească cât de cât ungurește.

A șters cenzura

N'avem deci nici un temei de-a-ne părea rău de depărtarea unor bărbați politici, cari n'au știut să câștige încrederea nimănui.

Cine va urma însă de a-i înlocui?

Pentru noi e egal: ori Tisza cu puterea dârză pe față ori altul, până-ce vom servi cu credință patria,

Ucraina și Basarabia.

Vestile cele mai nouă, sosite din Chiev, spun că Ucrainenii sunt supărați pe România, pentru faptul că a unit Basarabia la trupul ei. Este vorba despre un protest, pe care l'au făcut toți conducători feliuritelor partide politice, împotriva anexării (împreunării). Ei spun în protestul acesta, că nu numai Ucrainenii, dar nici chiar Germanii, nici Bulgarii, și nici populația moldoveană nu este învoită cu unirea.

O telegramă din Berlin însă spune, că guvernul german, n'a primit până acum protestul Ucrainei, contra unirei Basarabiei cu România. Pe vremea când Ucraina a urmat sfătuirii cu Germania, punctul ei de vedere a fost că Basarabia nu face parte din Ucraina. De aceea Basarabia nici nu se găsește între guvernamele cerute de ea ca să formeze țara Ucraina. Guvernul ucrain a cerut lămuriri dela ambasadorul german Mumm despre ținuta Germaniei față de hotărârea din Chișinău. Mumm a declarat, că această afacere privește numai Basarabia și România. Germania n'a făcut nimic în folosul acestei hotărâri și nici în contra ei.

Cum s'au făcut unirea cu Basarabia?

Gazeta „Lumina” ce să tipărește în București, scrie despre liberarea Basarabiei din ghiarele muscălești astfel:

„Fapta mare a unirei Basarabiei, un vis scump al României, s'a săvârșit în ziua de 9 Aprilie. Cu el sufletele noastre se înalță și tresar de mândrie. Era un drept al nostru și îndeplinirea lui e bucuria neamului.

De două zile era o mare febră la Chișinău: Din „Sfatul Țării” fac parte 14 membrii. Toți erau însuflețiți de cuvântările frumoase cari au urmat după înfăptuirea unirei. Câteva zile de-arândul au fost neîntrerupte sfătuirii între primul ministru și fruntașii basarabeni din „Sfatul Țării”. În urma acestor consfătuiri, s'a stabilit că la orele 3 și jumătate dl Al. Marghiloman să vie la „Sfatul Țării” și să dea citire condițiunile sub cari se poate face unirea.

La oarele 3 jum. primul ministru și ministrul de războiu, dl general Hârjeu, precum și înalții funcționari civili, cari îi însoțeau, s'au înfățișat la „Sfatul Țării”.

Abia la orele 4 jum. sfătuirile au fost sfârșite și dl Al. Marghiloman a fost dus în sală de dl Ianculeț, președintele „Sfatului”, care a rugat să asculte propunerile, pe cari primul ministru român le face în vederea unirei Basarabiei cu România-mumă.

Dl. Ianculeț a dat cuvântul dlui Marghiloman, care, urcându-se pe locul cuvântătorilor a fost salutat cu o foarte călduroasă dovadă de bucurie.

Di Marghiloman, după câteva cuvinte de introducere, a dat citire condițiunilor unirei, iar președintele Ianculeț a rugat adunarea să le cerceteze în aceeași zi, pentru-că dl prim-ministru va veni să ia răspunsul „Sfatului Țării”.

După aceea prim ministrul și înalții funcționari civili s'a retras, ducându-se la comandamentul corpului VI al armatei.

La intrare, ministrii a fost salutați de generalul Istrait, înconjurați pe generalii comandanți de trupe și ofițerii mai înalți de față.

Ce a cuvântat primul ministru?

Dl Al. Marghiloman a cuvântat pentru Regele Ferdinand, care privește cu mulțumire readucerea Basarabiei, după mai bine de 100 de ani, la sânul patriei-mume.

A vorbit apoi de viteza armată română,

A răspuns dl general Istrati și apoi ministrul de războiu, dl general Hârjeu a lăudat asemenea armata română.

În așteptarea răspunsului dela „Sfatul Țării“, ministrii și ofițerii mai înalți în rang au ieșit în curtea comandamentului și au privit zborul măestru al celor cinci avioane conduse de ofițeri români.

Vremea era minunată și stratele se populau din ce în ce, în așteptarea trecerei șirului de ministri spre „Sfatul Țării“.

În acest timp, la „Sfatul Țării“ se urmau mai departe desbaterile asupra propunerilor făcute de dl Marghiloman.

Rând pe rând împuterniciții diferitelor partide aprobau unirea în condițiile ce se făcuseră, iar numărul împotrivorilor scădea treptat.

D. C. Stere, ales deputat al județului Soroca și d. Cazacu, au simțit cu căldura demnă de lăudat, nevoile din lăuntru ale Basarabiei de a se uni cu România. În trei zile de sfătuiri, dl C. Stere a rostit 45 de discursuri în limba română și rusă.

Cine erau potrivnicii?

Singura grupare din „Sfat“ care rămăsese dușmănoasă Unirii, a fost partidul țărănesc. Văzându-se o adâncă deosebire de vederi între membrii partidului și dl Țigancu, șeful ei, președintele opri pentru 10 minute ședința „Sfatului“ spre a îngădui țărănilor să aibă o consfătuire în tihnă. Îndată după aceea și această grupare s'a învoit cu propunerea de Unire. Președintele „Sfatului“ a declarat apoi desbaterile închise și a cerut adunării să hotărească dacă adunarea trebuie să fie secretă sau pe față.

Cu 87 voturi pentru, contra 34, adunarea hotărăște ca votul să fie pe față. Se începe votarea și Adunarea primește unirea pe temeiul condițiilor înfățișate de dl Marghiloman, cu 84 voturi pentru, 3 contra, și 36 nu și-au dat votul. Se vesti atunci prin telefon la Comandamentul Corpului, că ministrii români pot să vină să ia la cunoștință votul „Sfatului Țării“.

Se formează atunci un șir lung de oameni aleși, în frunte cu un escadron de cavalerie, urmat de 18 automobile, în cari se

aflau ministrii români și toți funcționarii înalți și încheiat de un alt escadron de cavalerie și se îndreaptă spre „Sfatul Țării“. La oarele 6 jumătate intră în curtea „Sfatului Țării“ și dnii ministri cu însoțitorii lor, se îndreaptă spre sala de ședințe, unde se scriau cele din urmă protocoale ale sfătuirilor.

Dl Stere și dl dr. Cazacu ies din sală întru întâmpinarea dlor Marghiloman și Hârjeu. Întâlnirea este din cele mai mișcătoare. În mijlocul unei numeroase grupe de basarabeni și basarabence, cari așteptau sfârșitul votului, ministrii români se îmbrățișează cu dnii C. Stere și dr. Cazacu. Dl Stere are o clipă de adâncă părere de bine așa că nu poate grăi nici un cuvânt.

În timpul acesta lucrările sunt sfârșite și ministrii români împreună cu însoțitorii sunt salutați de membrii „Sfatului Țării“ cu vii salutări.

D. Inculeț vestește membrilor guvernului Român, că „Sfatul Țării“ a primit condițiile, ce i s'au înfățișat pentru înfăptuirea unirii Basarabiei cu România și dă cuvântul d-lui Marghiloman.

D. Al. Marghiloman declară apoi că în numele poporului român vestește „Unirea Basarabiei cu România“, unire făcută de „Sfatul Țării“, care și-a arătat voința în mod conștient și în deplină libertate.

Mulțumește căpeteniilor basarabienilor, cari au luptat pentru această unire și cari dau dovadă de mare jertfă de sine consimțind, ca din conducătorii unei țări să se schimbe în umiliți slujitori ai unui neam.

Cuvintele primului ministru sunt salutate cu strigăte de bucurie nesfârșite. După aceea, președintele „Sfatului“ dă cuvântul d-lui L. Buzdugan, secretarul „Sfatului Țării“, care citește declarația „Sfatului“ în termenii următori:

În numele poporului Basarabiei, „Sfatul Țării“ declară:

Republica democrată moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechei Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe temeiul dreptului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România.

Nana Zamfira și legumile.

(Urmare.)

Acum că nana Zamfira pare a fi oboșită de atâta vorbă, primarul, care la început ațipise de-a binele, s'a crezut îndemnat de a sări nanei în ajutor zicând: „dacă aș vorbi și eu ca tine, colea pe podobie, până mâne dimineață nu isprăvim cu povestea sămânțelor de prăsilă, poveste, care s'a perândat aici mulți ani în șir. Dnul profesor te-a fost întrebat de usturoiu și tu te-ai pomenit vorbind despre varză, ca și când ar fi tot una.

„Am să-i povestesc eu mai pe scurt, începând cu usturoiul, prăsit acum și mergând apoi cu anii de-a întoarsele. Pe seama căteilor de usturoiu am pregătit 3 tăbli în legumărie și cam de 5 ori atâta la câmp tocmai ca pentru fasolea oloagă. Căteii au fost împănțați cu mâna la depărtarea de o șchioapă bună, îngrijind ca vârfuliile ascuțite să se vină în sus. Scormoniri cu săpăliga

sau custura să vin 3 ori 4, iar udături mult 2, în timp de secetă. Căpățînile scoase cu îngrijire se uscă pe arie în pod.

„În anul trecut am prăsit ardeiu (paprică, piparcă) uriaș și porodice (patlagele, pătlăgele) mici roșii, pregătind locul tot ca pentru fasole și punând iarna mult gunoiu dospit. Atât ardeiul cât și porodicile încolțesc, cum ști, foarte în silă și se coc într'un târziu. Bruma ar pârjoli ardeiu și porodici fără doar și poate. De aceea le-am sămănat în preajma gerului într'o răsadniță mare, înciripată dintr'o groapă cu mult frunziș călcat și un coș acoperit cu scânduri. Sădite au fost în două rânduri, odată prin Aprilie spre a se întrăma și după 3 săptămâni unde au rămas ca să rodească. Depărtarea între firele de ardeiu a fost de 35, iar între cele de porodici de 80 centimetri. Ardeiul a fost udat din greu prin revărsarea straturilor de vre-o 4 sau 5 ori, seara pe secetă, iar porodicile legate bine de pari scurți, după forfecarea multelor subsuori și mlădițe de prisos. Din roadele mari și deplin coapte, așadar înroșite, am scos sămânță din belșug, care ne-a adus câștig de necrezut.

Acum 3 ani am prăsit sămânță de morcovi (morogi, morcovi, mure), ernând rădăcinile prăsite de noi și mănecând apoi ca la varză. Sămânța a fost trimisă la Pesia numai pe jumătate, iar cealaltă jumătate oam împărțit între săteni pentru acum 2 ani.

Îngăduie, dle primar, a te întreba, care e rostul acestei împărțeli? Sătenii de aici prădesc și ei sămânțe, usturoiu și c. l. pe seama firmei? Dacă da, cine-i povățuește și sub a cui pază stau? — Cine alți, dacă nu Zamfira și eu, firește nu deghiaba.

„La început a mers lucrul cu anevoie, trebuind să chiețuim din greu vorbărie și umblete, povețe și aorea amenințări, până a fi izbutit cu cei dintâi 5 ori 6 inși. Umblam, mai ales cu nanele gureșe ori sfătoase, ca cu ouale neferte. Până eram față, eu sau Zamfira sau una din fete, lucrul mergea binișor. Incolo schiopotând. După vre-o 4 ani de trudă istovitoare, oamenii a priș a se cumiți, mai ales în vederea prețurilor ce le îmbiam. Astăzi avem la îndemână, aici și în satul vecin, ca la 20 inse și inși, până și o fată orfană, cari urmează sfaturilor date, prăsing în grădinile lor și la câmp sămânțele tocuite și uneori ceapă mărunță (arbagică), usturoiu sau picioici.

Incredințat pe semne, că și așa nu scapă nedescusut, primarul a ținut să răspundă pe neîntrebate iată ce:

„Din cele câteva soiuri arătate de firmă an de an, voie avem să alegem unul sau două. Uneori însă firma stăruie pentru cutare soi și se înțelege că ne supunem. Pe scurt, alegerea urmează prin buna învoială, firește cu luni mai înainte. Firma se bucură, dacă trimitem mară aleasă cu ridicata, vagoane întregi, ori cât de multe. În două rânduri am prăsit sămânță multă de trifoiu roșu și odată de luțernă, de chimin (chimene, chim) și dovleci (bostani de mâncat). De vre-o 3 ori am strâns, pe seama firmei, vagoane întregi de ghindă și jir cum și vre-o 15 măji sămburi de pere și mere pădurețe.

Băgând de seamă, că nana începe de a face zămbre, negreșit dornică de a încăpea și ea la cuvânt, m'am adresat de-a dreptul întrebându-o: „După atâtea alergături și muncă fără preget an de an, încai v'ați ales cu avere de dai doamne, cu bani mulți sau pământuri?

Doină.

Foaie verde crengi de fag.
Murgule, copil pribeag
Du-mă lin, incetișor,
Că las în urma mea dor,
Du-mă lin preste vâlcele
Că las în urma mea jele,
Și mă du cum și mai bine
Că rămân multe suspine...
Du-mă murgule, nră du
Că nu vezi cât e satu,
Numai fete supărate,
Numai fete 'nlăcimate
Și mame de dor mâncate...
Și mă du murgule 'ncet
Pela lunca din brădet
S'aud vântul cum doinește,
Frunza verde cum se tânguește...
Și mă du murgule rar
Că las în urmă amar,
Și mă du să nu mai vin
Că mult mi-e traiul străin...

Iustin Ilieșiu.

Nana Zamfira a răspuns scurt și cuprinzător: „Am cumpărat rând pe rând vre-o 48 jugere fânaș și arător și tocmai Sâmbătă în ajunul venirii d-tale la noi, am iscălit contractul, prin care moșia domnească de aici, în mărime de mai 260 jugăre, va

trece, după intabulare, în stăpânirea noastră, cu câțel și purcel, adecă cu moară, casă, grădini și multe nemeștii.

Cu un „bravo!” puternic și isvorât din fundul inimii am strâns mâinile primarului și nanei Zamfira. *D. Comșa.*

Desfășurarea războiului.

Bătălia dela Ypern. — Generalul Foch. — Bulgarii îndărătnici.

Luptele crâncene de pe frontul apusean sunt ca un foc uriaș ale cărui flăcări pustiitoare abia a început să se potolească încă într'un loc și izbucnesc cu puteri noi într'alt loc. Dela St.-Quentin și mai la vale, focul ucigaș al acestor lupte s'a întins mereu de-alungul frontului spre mează-noapte, înaintând către mare. După bătălia dela Armentieres, unde nemții au împins cu câțiva chmtri îndărăpt frontul englezilor apărat și de ostași portughezi, Hindenburg și-a trimis trupele la atac nou pe frontul din Belgia, în fața orașului Ypern, de unde se deschide drumul cei mai drept spre Calais. Spre meazăzi dela Ypern englezii și-au retras frontul, ca să nu fie încungiurați de nemți, iar de acolo mai în sus pe urma unor sângeroase încăierări au pierdut o parte din terenul ce-l câștigaseră dela nemți în vara anului trecut. În punctul acesta al frontului englezii sunt foarte simțitori; temându-se ca nu cumva nemții să-și deschidă poartă de trecere spre Calais, de unde ar putea pușca cu tunurile peste mare până în Anglia, au adus degrabă rezerve și au luat cu îndârjire lupta de apărare. Oprind pe nemți în loc, ca și în alte părți, acum se dau numai lupte cu tunurile.

Pe toată întinderea frontului tot nemții au deschis lupta, îndreptându-se mai ales asupra armatei englezești. Unde aceasta era mai slăbită au alergat cu grabă rezerve de ale francezilor, cari au dat contra atacuri și au ținut frontul nemișcat. Prin atacuri și contra-atacuri s'au măcinat însă multe puteri și deoparte și de cealaltă, ca într'o moară a iadului, așa că acum înverșunarea pare a mai fi slăbit.

Aceasta firește nu înseamnă că luptele au conținut. Dimpotrivă, din ambele părți se aduc rezerve și se fac pregătiri pentru o nouă imbrâncire. Acum mai pe urmă se vestește că și trupe din armata austro-ungară au sosit la frontul din Belgia, ca să lupte alături de nemți, iar italienii au trimis din partea lor — deși se așteaptă la o ofensivă la ei acasă — ajutor de oameni pe seama englezilor și a francezilor.

Cu ce se laudă generalul Foch?

Comanda peste toată oastea francezilor și englezilor și a americanilor a fost pusă în mâinile generalului *Foch*, care a fost investit cu putere ca alui Hindenburg la nemți. Un gazetar italian a avut de curând prilej să stea de vorbă cu vestitul comandant, despre care se spune că-și are cvartirul general într'un sat liniștit și trăește aproape singur, ca un pustnic, încât nici n'ai crede că de acolo ies porunci pentru milioane de ostași. Nu întâlnești stafete și automobile și pe masa generalului vezi numai două mânunchiuri de flori. Generalul vorbește puțin dar vorbele sale sunt tari și limpezi, ca cioplite în piatră. Iată ce zise el: „Va-

lurile nemților s'au năpustit asupra frontului nostru. Nu-i destul ca să le oprim pe loc, ci *vom face mai mult*, că avem cu ce. Putem fi mulțumiți cu desfășurarea lucrurilor. Rezervele noastre sunt aproape neatînse.” A lăudat apoi armata italiană, care — după cum spune o știre mai proaspătă — încă va fi pusă sub comanda lui.

Bulgarii îndărătnici.

Frankfurter Zeitung scrie din Sofia, că cererile de despăgubire ale Turcilor, dacă Bulgarii capătă Dobrogea au trezit mari nedumeriri deoarece Bulgarii socot, că Dobrogea nu se mai poate scoate la târg. Nemții din Berlin s'au scârbit de această purtare a bulgarilor, fiindcă numai o mică parte a locuitorilor din Dobrogea sunt bulgari. În Berlin se crede, că cererile turcilor sunt pe deplin îndreptățite și că Bulgarii trebuie să dea îndărăpt o parte a pământului turcesc luat în războiul balcanic. Guvernul nemțesc e gata să spriginească cererile turcești, dar e dureros, că pertractările înaintează foarte încet, deoarece bulgarii sunt îndărătnici, și merg prea departe cu cererile lor, dar fac cele mai mari greutateți, când li-se cere lor să dea ceva.

Szterényi ministru președinte.

Budapesta 23 Aprilie. *Regele a încredințat cu alcătuirea guvernului pe fostul ministru de comerț Iosif Szterényi. Totodată i-a dat imputernicirea, ca în cazul că nu ajunge la o învoială cu feluritele partide în privința votului universal, să dizolve (trimită acasă) parlamentul și să facă alegeri noi.*

Contribuiri pe seama „Asociațiunii”

Pe seama instituției noastre culturale, care de prezent, în urma războiului îndelungat, are a se lupta cu mari greutateți de ordin financiar, și îndeosebi pe seama școlii civile de fete împreunate cu internat și pentru reeditarea și urmarea mai departe a „Bibliotecii populare”, s'au făcut în timpul din urmă câteva contribuiri atât din partea unor institute de credit, cât și din partea câtorva particulari cu pricepere și cu tragera de inimă pentru interesele obștești,

Anume, dintre *Institutesle de credit* au contribuit:

1. „Economul” din Cluj . . . . . K 2000 din care K 1000 pe seama fondului neatacabil al școlii și K. 1000 pentru editarea „Bibliotecii populare”.
2. „Lumina” din Sibiu . . . . . 300 pentru fondul școlii de fete.
3. „Arieșana” din Turda 150
4. „Crișana” din Brad 150
5. „Vulturul” din Dicio-Sân-Mărtin 50
6. „Armonia” din Cincul mare 25
7. „Bănățana” din Bucoveț 10

Total: K 2685

Particulari:

1. *Gavril Precup*, profesor în Blaj K 1000
2. *A. Bârsean*, profesor în penziune, Sibiu 1000
3. *Dr. Liviu Micșa*, avocat în Dej, întru amintirea neuitatei sale soții născ. *Lucreția David*, pe seama școlii civile de fete 1000
4. *Dr. Amos Frâncu*, director de bancă, Cluj, prinos întru amintirea iubitei sale mame . . . . . 200 (din care K 100 pentru „Biblioteca populară”).
5. *Dumitru Banciu*, farmacist, Săliște 200
6. *Ioan Chirca*, notar comunal în Săliște, și d-na *Ana Chirca* 200
7. *Samoilă Crăciun*, proprietar, Doștat 200
8. *Dr. Aurel Novac*, avocat, Biserica-albă 100
9. *Andrieu Boboroni*, proprietar, Biserica-albă 100
10. *D. Balanescu*, proprietar, Biserica-albă 100
11. *Iordache Roșca Căpitanu*, comerciant, Săliște 100
12. *Florlan Cocian*, avocat, Domnina 50
13. *Gherasim Serb*, asesor consistorial, Arad 40
14. *Basilii Suciu*, v.-protopop, Căpușul-de-Câmpie 40
15. *Dr. Mihail Gropștanu*, avocat Oravița, întru pomenirea nepotului său *Mihail Borcian* din Sasca montană, căzut pe câmpul de onoare 30
16. *Nicolae Popovici*, preot, Alibunar 30
17. *Teodor Harșianu*, paroh, Chișnitelnic 10

Total: K 4400

Relevăm îndeosebi, cu deosebită mulțumită și recunoștință, frumoasa contribuție a institutului „*Economul*” din Cluj, a cărui Direcțiune a aflat de bine a decide, să propună adunării generale, ca în fiecare an să pună la dispoziție „*Asociațiunii*” suma de K 1000, din care $\frac{1}{2}$ pentru fondul neatacabil a școlii și $\frac{1}{2}$ pentru edițiile diu „*Biblioteca populară*”; totodată a hotărât, ca în fiecare an să se aboneze pe seama cabinetelor de lectură parohiale, întemeiate de „*Economul*”, câte 200 exemplare din numerii „*Bibliotecii populare*”, ce vor apărea, iar funcționarii, membrii Direcțiunii și ai Comitetului de supraveghiere ai Institutului s'au obligat a contribui în fiecare an cu $\frac{1}{10}$ a optamentelor, ce le revin de drept, cu destinația, ea rezultatul să fie împărțit în părți egale pentru necesitățile curente ale școlii civile de fete și pentru „*Biblioteca populară*”.

Avem firma credință, că acest frumos exemplu al institutului „*Economul*” și al factorilor ei conducători va fi urmat și de celelalte institute de credit românești din patrie, și în genere, că publicul nostru va ținea seamă, și în împrejurările grele de acum, de însoțirea noastră culturală și de instituțiile întemeiate de dansa,

Sibiu, 18 Martie n. 1918.

Biroul „*Asociațiunii*”.

Asigurarea poporală.

Comunicat de Dr. Amos Frâncu.

Asupra lipsei și folosului asigurării de viață s'a scris și vorbit mult în anii din urmă, pentru ca să se înlăture neîncrederea. Astăzi însă aceasta nu mai este de lipsă. Învățămintele războiului au deschis și ochii celor mai neîncredători asupra folosului asigurării de viață, societățile de asigurare a

puterilor centrale au plătit sute de milioane în cei din urmă trei ani pe baza asigurărilor contractate pe caz de moarte în războiu și astfel au mântuit cel puțin de ruina materială nenumărate familii, cari au fost lovite mai greu prin moartea în războiu a capului de familie. Să poate spune, că astăzi instituția asigurărilor e cunoscută și prețuită și în cel mai ascuns sat. Ceeace a împedecat în mare parte dezvoltarea asigurărilor de viață, au fost formalitățile împreunate cu contractarea (legarea) acestora și mai cu seamă vizitarea medicală, care era obligată.

Astfel putem crede — și cu tot dreptul —, că o societate de asigurare, care va cultiva asigurarea de viață fără vizită medicală pe lângă tarife favorabile, cari să nu să deosebiască mult de tarifele celei cu vizită medicală, va ajunge cele mai frumoase rezultate. Mai cu seamă dacă să îmbie și puțința de-a plăti taxele (premiile) în mici rate lunare.

Acesta e scopul nou înființându-se societăți „Aquila”. Aceasta va face asigurări după două tarife: 1. Asigurarea pe caz de moarte și termin anumit (Tarif c. o.) 2. Asigurarea copilului, la care murind cel ce asigură copilul, înceată plățirea premiului și capitalul se găsește la termin, fără să se plătească premiile mai departe. (Tarif H. o.)

Imprejurarea, că legătura cu o societate însămnată existentă asigură 20% a câștigului, face ca premiile să fie foarte mici. La o asigurare mixtă pe 20 ani — inclusive taxa de timbru erarial — pentru fiecare 1000 cor. — pe lângă plățirea anuală a unui asigurat de 30 de ani, se plătește K. 51.50. Dacă spre pildă un părinte, care e de 30 de ani, să asigure pe K. 3000.— o poate face această fără vizită medicală, umplând conform adevărului formularul de ofert și va plăti anual K. 154.50. Familia lui, în caz că moare după 2 ani dela încheierea asigurării, primește necondiționat întreagă suma asigurată de K. 3.000. Dacă moare în cursul anului al doilea de asigurare, i-se plătește jumătate suma asigurată. Dacă se întâmplă cazul de moarte în cursul primului an de asigurare, i-se restituie numai decât toate premiile plățite. În cazul morții prin ceva nenorocire se plătește întreagă suma asigurată și în cursul celor dintâiu doi ani. La suma asigurată se adaug și părțile de câștig și-acele se ridică începând cu anul al 5-lea din an în an. La sfârșitul (terminul) asigurării, adevă după 20 ani se plătește suma asigurată de K. 8000.— dimpreună cu părțile de câștig, cari pot fi proiectate cu K. 642.—

Incheierea de asigurare e cu puțință și pentru cei mai puțini înstăriți, deoarece pe lângă plata lunară de cor. 1.— se poate face o asigurare cam de K. 220.—, prin ceeace se asigură speșele de înmormântare. Pe lângă plata lunară de K. 5.— se poate asigura — pe o durată de 20 de ani — un capital de K. 1.250.— rotund.

Imprejurările sunt și mai favorabile la asigurarea de zestre, la care pe o durată de 20 ani cu taxa lunară de K. 5.— se poate asigura un capital rotund de K. 1.400.— Însemnătatea și favorul față cu depunerile în bănci e, că societatea de asigurare reclamă regulat taxele, silind oarecumva pe cel asigurat la cruțare, ceea-ce nu stă la depuneri în bănci, și scopul: îngrijirea de familie, asigurarea unei zeste pentru copil, se ajunge și în cazul, când prin moartea

timpurie a asiguratului, nu se mai pot continua depunerile.

Urmărind aceste seopuri național-economice „Aquila” își cere loc în mijlocul obștei românești.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 28 Aprilie.

O floare prea curând vestejită. — *Septimia Teculescu.* — O biată bunică tocmește cu grijă cununa de mireasă pe fruntea de ceară a celei adormite.... Și plânge încet și se închină. La fiecare izbucnire de plâns a ei, se aud înăbușile hohote din toate părțile chiliei unde este așezat catafalcul acoperit întreg cu flori...

Căci e primăvară și afară e cald. Natura își trăește zilele de înviere. În chilie resfrângerile de lumini cari veghează, au ceva straniu în flacăra lor! În întunecata învoalare a negrului ce stăpânește chiliala!

Nu cuget ci privesc numai. De câte ori văd un cunoscut pregătit pentru calea din urmă — numai atunci mi se'nstăpă-

nește pe suflet convingerea că așa am să ajung și eu odată... Și văd par'că lumea pustie. Oamenii trec îngrijați de afacerile mărunte, zilnice, pasul meu însă s'a rătăcit. S'a dus de unde nu mai este reintoarcere. Și pe suflet mi se lasă un văl de enoarmă pustietate.

...Aud de-odată un plâns ce mă înfioară. Toată durerea să descătușează în repețite hohote. Toți cei din casă plâng. O orchestră pătrunzătoare de plânsuri surdinate și de acorduri desnădăjduite... Părintele protopop Ioan Teculescu își ia adio dela moartă — dela fiica Dsale! Două surori micuțe, doi frați cărora răposata le-a înlocuit pe Mama adormită și Eu de mult. — Mă pătrunde expresia asta grozavă a durerii, dar o înțeleg și am simțit'o și eu! Sunt chiar azi trei ani decând plângeam la căpătâiul Tatălui-meu. — Și la noi a fost grozav! Dumnezeu să-i mângăie!

*

Câte-va versuri și o schiță sunt tot ce a însemnat până acum că adurmita în Dom-

Pedepsirea înșelătorului.

Chipul de azi al gazetei noastre înfățișează o întâmplare groznică din Petrograd. Un vânzător de pâine care a urcat prețul ei, peste înălțimea hotărâtă de oraș, a fost prins de poporul înfierbăt și aruncat în râul Neva.

nul a fost un suflet ales. Ele s'au publicat în ziarele noastre. Moștenire familiară — darul familiei și al unui simț estetic extraordinar al familiei dlui protopop Teculescu. Au rămas de sigur și manuscrise. Cine ar fi putut cerca să despoaie în oarele cele dintâiu de după îngropare zestrea sufletească a ei. Cei cari au cunoscut mai aproape lumea ei sufletească, temperamentul atât de viu, caracterul nobil, limbajul ei minunat în conversație, preocupările literare continue suntem convinși că și dacă n'a dat până acum opere trainice, le-ar fi dat de desigur de nu s'ar fi mutat așa de repede dintre noi. Plângem deci și noi cântecul încă necântat pe care-l înăbușește moartea în inima ei. — Cu sinceritate deplină și cu foarte mult regret.

Funerarele le-a săvârșit dnul preot din A.-Iulia: Rusan cu asistență de preoți. A rostit o frumoasă și potrivită predică de despărțire. Subscrisul încă a vorbit în numele Prietinelor și stimatorilor la mormânt.

Așa s'a stâns prea de grabă un suflet ales, nobil și dăruit de sus cu sacru dar. Incheiem cu strofa dintâiu din cele două ale anunțului funebru:

Te plâng florile 'n grădină
Și surorile prin casă
Că te duci azi dintre ele

Palida noastră mireasă — ale Tatălui poict. Cei cari purtăm în suflet o schintee a darului, o plângem și noi ca pe-o tovarășă prea curând plecată dintre noi. Pomenirea ei în sufletele noastre va fi vecinică.

Oamenii pot aduce de ale mâncării la Sibiu. Ministrul pentru hrănirea publică a dat în zilele trecute o poruncă către poliția de graniță, în care spune, că ori-cine poate aduce de ale mâncării în Sibiu un pachet de mână, care să nu fie mai mare de 25 chiliograme. Oamenii de pe satele dimprejur prin urmare pot aduce în desagi ori în corțe de ale mâncării pentru a vinde în piață ori pe la căsi. Marfa adusă însă nu-i iertat să fie mai grea de 25 kg. Poliția nu mai are drept să caute astfel de pachete, nici să ceară atestat (bilet) de transport, deoarece prin ordinațiunea de față ministrul are de gând să ușureze traiul Sibiienilor, cari sufer foarte mult. Din Sibiu spre Turnu-Roșu însă nici de-acum nu va fi iertat să se transpoarte astfel de pachete.

O carte a d-lui Dr. Iuliu Maniu. Gazeta „Nagyszeben Reg. Uj.” scrie, că d-l fost deputat în camera ungară Dr. Iuliu Maniu, a scos de sub tipar o cărticică pe care a împărțit-o învățătorilor și preoților români, și în care îi îndeamnă, să nu îngăduiască, ca poporul român să învețe ungurește numai pentru ca să câștige cu orice preț dreptul de alegător. Mai departe atrage luarea aminte asupra faptului, că învățând românii limba ungurească, cu scopul ca să aibă drept de alegători, atunci în chipul acesta, biruește asupra Românilor politica ungurească de maghiarizare și contopire.

Concert românesc în Semlac. În 23 April v. adecă a doua zi de Paști tinerimea românească din Semlac (com. Arad) aranjază un concert cu producție teatrală și joc. Inceputul seara la 8 oare. Conducătorul producțiunii e Teodor Suci. În bucățile de teatru vor juca următoarele persoane: Rusalim țigan căldărar. Sofronia, soția lui, Lăică, țigănel, Apoi N. Ardelean, profesor. Aldea, nevasta sa. Alexandru, fiul lor. Bucur, șef de gară. Florea, soția sa. Hara-

lamb servitor și Elena servitoare la Ardelean. În urmă: Lucreția și Maria femeii de vârstă, Marica și Sofia, fetițe.

Constantin Stere. Guvernul Basarabiei a ales în zilele trecute de prezident al său pe Dl Constantin Stere, care e bine cunoscut și în cercurile române din Ardeal. D'Sa este născut în Basarabia, unde însă în tinerețe a fost prins și târît în Siberia de cătră oamenii țarului. Pe câmpurile înzăpezite ale Siberiei a fost silit să stea mai mulți ani, până când în sfârșit reuși să scape de acolo prin fugă. Găsi adăpost în Moldova, unde ajunse profesor de universitate, moștenitor al catedrei, pe care o ținuse odinioară nemuritorul ardelean Simion Bărnuțiu. În politică se făcu liberal și se apropie mai mult de Brătianu, deși propovăduia răspicat ideii socialiste, pe cari le adusesese cu sine din Basarabia. În cursul răboiului el osândi politica lui Brătianu și remase în București împreună cu Marghiloman și Carp. Era om sincer al puterilor centrale și dușman neîmpăcat al Rusiei. Cu câțiva ani înainte a stat în Ardeal vre-o câteva săptămâni pentru ca să împace nenorocita ceartă dintre Tribuna și Românul. În înțelegere cu contele Czernin a lucrat și în 1914 pentru împăcarea partidului național-român cu Tisza, dar n'a reușit. Stere e cunoscut și ca scriitor cu condeiu aspru, dar și ca prieten al poezilor și scriitorilor români, pe cari îi adunase în jurul revistei „Viața Românească” din Iași. În persoana lui Basarabia și-a recâștigat pe un vrednic fiu pierdut. După cât am aflat Stere a fost ales mai întâiu de deputat basarabean la Soroca și apoi de președinte al guvernului.

Economii cari capătă concediu. Toți economii, cari își lucrează singuri pământul apoi lucrătorii de vii, dogarii, mecanicii, (mașiniștri) pentru mașini agricole și grădinarii de legume, ce se găsesc pe front, au dreptul la un concediu (urlaub) de 20 de zile, în cari se cuprind și zilele de dus și întors. Uriubui trebuie se fie cerut la raport. Toți cei-ce au primit concediu, trebuie să se țină de timp, iar la sfârșitul concediului au să se întoarcă îndată înapoi.

Cine are vre-o plângere împotriva recvirării să și-o înainteze prin antistia comunală deadreptul către comisarul pentru hrănirea publică din partea locului. Dacă cuiva i-s'a luat prea mult, atunci trebuie să se plângă la îndirău și dacă nu se mulțumește nici cu hotărârea acestuia, atunci poate înainta recurs la ministrul.

Se recvirează și vinul. Ziarul Vilag scrie, că în zilele trecute a fost o consătuire în ministerul de agricultură, la care s'a hotărât recvirarea vinului. Se știe că proprietarii de vii au avut anul trecut o recoaltă foarte bună. Guvernul s'ar fi învoit foarte bucuros să se vândă din vin și străinătății, ca să câștige ceva și țara noastră. Ei dar planul acesta n'a reușit, din pricină că l'au zădărnicit Austriecii, cari și ei aveau vin de vânzare. Armata la început a cumpărat pentru trebuințele sale vin din piață, dar acum, că s'a prea scumpit, a poruncit să se recvireze vinul în Austria și astfel ministrul e silit să facă același lucru și la noi. Se vorbește că mai întâiu se recvirează dela negustorii mari și apoi dela oameni. La recvirare se va plăti de litru numai 4 cor. 40 fil. până la 4 cor. 60 fil.

— După cât aflăm însă din știrile mai nouă guvernul desminte zvonul, că ar vrea să recvireze vinul. Adevărul e numai că

vrea să câștige pentru armată vin mai efin.

Banca Națională a României. e o societate pe acții. Ziarul Timpul din Iași însă scrie că guvernul român are de gând să răscumpere acțiunile și să-le treacă pe toate în proprietatea statului. Într'o vreme adecă guvernul lui Carp, când domnea mare criză de bani în România, vânduse acțiunile statului. Schimbarea aceasta se esplică prin faptul, că cele mai multe acții ale Băncii Naționale se află în mâinile liberalilor.

Profesorul Ioan Oțoiu dela Seminarul arhidiececan din Sibiu, ale cărui urme s'au pierdut din toamna anului 1916 din acest oraș, cu prilejul trupelor române în Ardeal, este provocat de Consistorul arhidiececan ca până la 1/14 Maiu să se anunțe la Consistor ori să comunice unde să ailă și să-și dovedească lipsirea. Dacă până la acea dată nu va comunica locul unde se află, catedra ocupată de el se va declara vacantă și se va întregi pe cale regulamentară, rămânând calea deschisă ca cercetarea disciplinară în contra lui sa se continue.

Sfătuirile de pace cu România. Noul ministru pentru externe al Monarhiei (pentru legăturile cu alte state) baronul Burian, va pleca peste câteva zile la Berlin, să tacă văzuta împăratului Wilhelm. După-ce lucrul acesta se va sfârși, Burian se gândește să pună capăt sfătuirilor de pace cu România, începute de Czernin. Dar chiar și până acum, înțelegerea începută la București, n'a stat pe loc, ci în ce privește legăturile economice viitoare ale puterilor centrale cu România, s'au făcut însemnați pași înainte către învoială. Neînțelegerea dintre România și monarhia noastră, întrucât privește afacerile negustorești-economice, nu s'au putut delătura încă cu totul, asemenea nici cu Germania învoiala nu este întreagă și hotărâtă. Nici aceea nu este sigur dacă însuș Burian va merge la București, sau altă persoană va conduce sfătuirile mai departe. În privința aceasta își va spune cuvântul și Berlinul.

Impușcarea lui Bolo pașa. Se vestește din Paris că renumitul Bolo pașa, a fost împușcat Miercuri, în 17 Aprilie la orele 6 dimineața. Cu prilejul executării sale nu s'a întâmplat nimic deosebit. Este cunoscut că ar fi luat bani dela Nemți cu scopul să cumpere gazetele franceze, cari se scrie apoi pe placul lor și să ceară pace. După ce a fost prins și judecat la moarte, el a îndreptat o cerere de iertare (agrațiere) către președintele republicii franceze Poincaré, dar acesta nu i-a ascultat cererea. Știind ca are să fie împușcat în cele din urmă zile ale sale, pașa Bolo s'a arătat foarte mâhnit și zdruncinat. Părul îi înălbise pe deplin, și nu se mai putea mișca din pat. Când l-au dus la locul de pierzare, n'a făcut nici o împotrivire, doar în clipa când l-au legat de stâlp s'a rugat să nu-l sirângă prea tare, și acestea i-au fost cele din urmă cuvinte.

Programul Cinematografului Apoi. Cinematograful „Apoi” dă reprezentații alese în fie-care săptămână. Programul pe zilele viitoare este următorul: 25—26 Apr.: *Cibiria* partea II. — 27—28 Apr.: Rasputin, piesă rusească. — 29—30 Apr.: Foc. — 1—2 Mai: Nebuni iubirei. — 3—4 Mai: Femeia împotriva femeii. — 5—6 Mai: Henny Porten. — 7—8 Mai: — —. — 9—10 Mai: Balul mascat.

Ce sunt locuitorii Basarabiei? Iată câteva cifre cu privire la Basarabia. În ținutul românesc dintre Prut și Nistru, sunt cam 3 milioane de locuitori, împărțiți în chipul următor: 2,000,000 români, 270,000 evrei, 250 mii ucrainieni, 85,000 ruși, 75,000 români rusificați, sau rutenizați, 70,000 germani (coloniști), 65,000 țigani, 60,000 bulgari (coloniști), 40,000 lipoveni, 35,000 cazaci, 30,000 găgăuți (turco-bulgari), 20,000 polonezi, 18,000 armeni, 10,000 greci, 2000 francezi și 10,000 alte naționalități.

Termurul la Marea Neagră are 100 chilometri.

Suprafața întreagă a Basarabiei este de 44,000 chlm. pătrați.

Basarabia este împărțită în județe (comitate) și anume: Ismail cu capitala Ismail, Ackerman cu capitala Ackerman, Bender cu capitala Bender, Bălți cu capitala Bălți, Soroca cu capitala Soroca, Chișinău cu capitala Chișinău, Orhei cu capitala Orhei și Hotin cu capitala Hotin. Județul Ismail e alcătuit din fostele trei județe românești: Ismail, Bolgrad, și Cahul.

Abonați

și

răspândiți pretutindenea

„Gazeta Poporului“

cea mai cu dragoste foaie
pentru neam!

Aduc la cunoștință

că eu 10 Aprilie am deschis

O crâșmă

unde se află tot felul de rachiuri,
bere, vinuri bune și ieftine.

Rugând binevoitorul sprijin
semnez:

Sofia Bogdan.

Str. Turnului 24.

2-3

Un taur

soiu bun, de 2 ani trecut, se află de vânzare la moșia mea în Vințul de jos (Alvincz). Reflectanții sunt rugați a-l vedea la moșia din Vințul de jos, care se află la 3 km. pe drumul către Orăștie. În caz de vânzare preiau ori-ce garanție asupra lui.

Ioan M. Vulcu, proprietar
Alvincz.

1-3

Sămânță

de napi pentru vite, calitate
bună, să află de vânzare, și trimite
și prin poșta

„Infrățirea“

3-3

centrala băncilor satești sistem Raiffeisen
Sibiu-Nagyszeben, Str. Brukenthal 17

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit
și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole satești.

Sustine: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orielinat de fete, victime ale războiului.“

7

Sămânță de napi

se găsește la

1-3

Carl F. Jickeli

Filiala din Piața mare Nr. 21.

Publicațiune întregitoare

la convocătorul institutului de credit și economii „Econumul“
societate pe acțiuni în Cluj — pentru adunarea generală dela
10 Maiu n. 1918.

Se pune — pe baza §-lui 29 din statute — în programul adunării generale, convocate pentru 10 Maiu n. 1918 la punctul 7 al ordinei de zi propunerea venită din partea acționarilor Dr. Dionisiu Pop și 10 soții de următorul cuprins:

Propunerea

acționarilor Dr. Dionisiu Pop și 10 soții subscriși către adunarea generală a institutului de credit și economii „Econumul“ societate pe acții, convocată pe 10 Maiu n. 1918.

Propunem pe baza §. 29 din statute ca Onor. Adunare generală să binevoiască a hotărî întru modificarea parțială a §. 7 din statutele institutului de credit și economii „Econumul“ societate pe acții: să se adaugă după ultimul alineat al §. 7 din statutele modificate în adunarea generală dela 27 Iunie n. 1917 următorul pasaj, ca întregire:

„Încât în termenul fixat pentru subscriere de acțiuni s'ar fi subscris mai multe acțiuni, decât pentru Cor. 1.000.000.— adevă Un milion coroane, se enunță ridicarea capitalului social la suma de Cor. 1.500.000.— adevă Un milion cinci sute de mii coroane, divizat în titluri egale, acțiuni la nume à Cor. 100.— adevă Una sută coroane, în total 15.000 acțiuni (cincisprezece mii acțiuni).

Direcțiunea este autorizată a fixa cursul urcat față de nominalul acțiunilor din emisiunea ce întrece suma de un milion coroane și a statori condițiunile speciale în prospect, având acționarii vechi drept de preferință de a subscrie în primul rând pe lângă cursul urcat fixat de direcțiune și în proporția statorită de direcțiune.

Cu suma încasată peste prețul nominal al acestor acțiuni să va dota fondul pentru scrisuri fonciare al institutului.

Taxa de subscriere va fixa-o direcțiunea

Cluj, 9 April 1918.

Cu toată stima:

Dr. Dionisiu Pop m. p.

și 10 soți acționari ai Institutului de
credit și economii „ECONOMUL“.

Această propunere și dispoziție prin această să publică, conform §. 29 din statute.

Cluj, 11 April 1918.

Direcțiunea

Institutul de credit și economii
ECONOMUL — Cluj.

Cassa de păstrare (Reuniune) în Săliște.

Prospect.

Adunarea generală ordinară, ținută la 28 Martie a. c., a decis urcarea capitalului social dela Cor. 500,000.— la Cor. 1.000,000.— recunoscând membrilor actuali dreptul de optare cu prețul nominal de Cor. 200.— și Cor. 10.— taxa la fondul de rezervă pentru atâtea părți de fondare noi, câte părți de fondare sunt trecute pe numele lor în registrul membrilor.

Dreptul de optare nominal de Cor. 200.— și Cor. 10.— taxa la fondul de rezervă îl au numai acei membri, cari își însinună acest drept până la termenul de 30 Iunie 1918, tot până la acest termen au să-și însinue dreptul de optare și erezii membrilor decedați, respective posesorii părților de fondare vechi, având a-și legitima dreptul de proprietate al acestora. Transcrierea părților de fondare noi pe numele erezilor se poate exopera numai după predarea judecătorească a eredității și după primirea acestora de membrii ai reuniunii.

Părțile de fondare neoptate de membri în drept până la 30 Iunie 1918 se vor vinde altor membri până la 31 Iulie 1918 cu prețul de Cor. 260.— iar de aici încolo și nemembrilor cu prețul de Cor. 300.— din cari 60.— respective Cor. 100.— vor intra în fondul de rezervă.

Prețul părților de fondare se va vărsa în sensul §. 3 din statute în 5 rate treilunare egale și anume:

prima rată de 20% și cvota la fondul de rezervă până la 15 Iulie 1918
a doua „ până în 15 Octombrie 1918,
a treia „ „ „ 15 Ianuarie 1919,
a patra „ „ „ 15 Aprilie 1919,
a cincia „ „ „ 15 Iulie 1919.

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Pentru ratele solvite rebonifică institutul 4%, iar pentru ratele scadente socotește 5% interese.

Membrilor cari n'au vărsat la timp vre-o rată, li se adresează în sensul § 3 din statute, câte o provocare cu termen de 30 de zile, și dacă nici până la expirarea acestui termen nu vor vărsa ratele recerute, sumele plătite în contul părților de fondare vor intra în fondurile de rezervă, iar titlurile exmise se vor anula, și sub aceiași numeri se vor exmite alte titluri de părți de fondare. Anularea se publică în ziarele designate pentru publicările institutului.

Cu începere din 1 Ianuarie 1920 părțile de fondare noi vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile părților de fondare vechi.

Părțile de fondare noi se vor data cu 1 Iulie 1919, și vor avea coatele de cuponi cu începere dela Nr. 10 cu anul 1920.

Săliște, în 10 Aprilie 1918.

Direcțiunea.